

ה'רמ"ב, י"ג באב, ה'תש"ב, נא דאן פסט עס פאר און זען

לכתוב

אור ובהירות בעבודת השם במשנת ברסלב

למסורת אמת לב האבן מבשרכם ונתתי לכם לב בשר
גיליון
מג
תשפ"ג

פרשת וירא

אור להביות הלב של איש ישראל
בעור מאד עד לב השמים לה'
יחברך, ואין סוף ואין תכלית לתשוקתו

לכתוב חכמה

מושגים בחסידות

סוד תיקון המלכות על ידי תפילותיו של משיח

ב' מקורות השפע של המשכת הרהמים בסוד ב' נקבי החוטם | המתקת הדינים דו"א והמתקת דיני המלכות | רוחו של משיח – סוד התפילה

הנה כבר נתבאר שכשנשתעורר ח"ו דינים וחרון אף, בסוד ה'חוטם דזעיר אנפין', אזי כדי להמתיקם בהתעוררות מידת סבלנותו ורחמנותו שהוא לאין קץ, צריך להמשיך ולעורר סוד בחינת ה'חוטם דאריך אנפין', שמשם נמשך שליחת העוונות ואריכות אפיים.

והנה, כמו שבחוטם יש ב' נקבים, נקב ימין ונקב שמאל, כך גם בבחינת ה'חוטם' דאריך אנפין יש ב' מקורות שפע של המשכת הרהמים; מבחינת נקב ימין נמשך ההמתקה והסליחה להמתיק הדינים שבבחינת החוטם דזעיר אנפין, וכמו שנתבאר במאמר הקודם. ואילו מקור השפע דנקב שמאל [הנקב 'נוקבא דפרדשקא'] עדיין לא קיבל אדם משם, והוא מיועד ומיוחד להמתיק דיני וגבורות ה'מלכות', שהדינים שלה קשים יותר.

(והגם שבחינת שמאל מרומז בדרך כלל על דין, אמנם היות ו'חוטם דאריך' הוא כולו רחמים, לכן גם מבחינת השמאל שבו נמשך המתקת הדין, ואדרבה דוקא ממנו נמשך המתקת הגמורה והשלימה).

ולכן עד לעתיד אי אפשר להמתיקם בשלימות, ורק לעתיד יתמתקו בשלימות על ידי 'מלך' המשיח שיופיע עליו רוח ממרום, וכמבואר בפסוקים בישעיה (א,א-ג) "ויצא חוטר מגע ישי וגו' ונחה עליו רוח ה', רוח חכמה ובינה, רוח עצה וגבורה, רוח דעת ויראת ה'". ורוח זה יימשך עליו ממקור שפע זה, כמרומו בהמשך הפסוק שם "והיריחו ביראת ה'" - סוד הריח שמרמז על בחינת ה'חוטם'.

ובכן, מגלה לנו רביה"ק שסוד הרוח הזה שיופיע על משיח, הכוונה על כוחות נוראות של 'תפילה', שבאמצעותה יכבוש אל כל העולם ויגמור את כל מלחמותיו, בגילוי מלכותו יתברך לכל יושבי תבל.

"מנוקבא דפרדשקא משך רוחא דחיי למשיחא - פי עקר כלי זינו של משיח הוא התפלה, שהיא בחינת חטם... ומשם עקר חיותו. וכל מלחמותו שיעשה וכל הכבישות שיקבש הכל משם, כמו שכתוב והיריחו ביראת ה' וכו' זה בחינת חטם" (ליקוטי מוהר"ן, ב).

ה'בחירות' בארץ וכארה"ב מזכירות לנו שיש לנו כח לבחור בטוב, גם כשנראה לנו שאיכדנו את כח הבחירה...

ומתגברים עליו נסיונות ומעברים כאלה עד שאינו מצליח בשום פנים ואופן להיכנס פנימה.
רבי שמחה: נכון, יש מציאות כזאת, אך גם אז יש לו בחירה כיצד להתנהג במצב שכזה...
ר' מנחם: מה הכוונה? איזה בחירה יש לו אז?
רבי שמחה: יש לו בחירה אם לומר: "לא נותנים לי להיכנס, אז אלך הביתה". או להיות כאברהם אבינו, שממשיך לשבת על פתח האוהל כחום היום! שכן:

"כשרוצה האדם להיכנס אל הקדושה, אזי מתגברין ומתפשטין כנגדו הסטרא אחרא מאד, וכל מה שהוא סמוך יותר לפתח הקדושה, מתגברין ומתפשטין כנגדו מאד מאד. עד שיש הרבה שכבר היו אצל הפתח וחרו רח"ל, מחמת שלא ידעו שכבר הם אצל הפתח או מחמת שמשתטחין כנגדו מאד מאד עד שקשה לו לשברם.

אבל האיש הכשר באמת הוא יושב וממתין ומתעכב ימים הרבה אצל פתח הקדושה. ואף על פי שבתוך זמן זה שהוא מתעכב אצל הפתח ומקוה ומייחל להיכנס לפניו, מתגבר עליו חממות היצר הרע מאד, אף על פי כן הוא עושה את שלו ויושב וממתין אצל פתח הקדושה ואינו רוצה לשוב לאחוריו בשום אופן!

וזה בחינת 'והוא יושב פתח האוהל', ישיבה מלשון עכבה כמו שאמרו רבותינו ז"ל, ו'כחום היום' מרמז על התגברות חממות היצר הרע. אף על פי כן הוא אינו רוצה להטעות את עצמו וחושב על תכליתו הנצחית באמת ואינו שב לאחור בשום אופן, יהיה איך שיהיה, רק הוא יושב וממתין ומתעכב אצל פתח הקדושה ימים רבים כמה שיהיה. ואף על פי שאין מניחין אותו להיכנס לתוך הפתח, וחום היום שהוא חממות היצר הרע ליהט אותו מאד, אף על פי כן הוא אינו מניח את מקומו ויושב ומתעכב אצל פתח האוהל של הצדיקים והכשרים עד ירוחם מן השמים!" (משיבת נפש, קלב).

ר' מנחם: לאחרונה יש מצב של 'בחירות' בכל העולם. אם לא די בבחירות שהיו כאן בארץ ישראל, הרי שהשבוע רעשה וגעשה ארה"ב מהבחירות שהיו שם.

רבי שמחה: ה' מעורר אותנו כנראה שזכור שיש לנו כח עצום של 'בחירה'...

ר' מנחם: מי לא זוכר שיש לו בחירה?

רבי שמחה: מי לא זוכר?! הלוואי שזכור ונדע כולנו בבירור שהבחירה בידינו על כל צעד ושעל!

הרבה מאתנו חושבים שאין להם בחירה בדברים רבים... יש אחד שחושב שכבר אין לו בחירה להיות מתמיד בתורה, השני חושב שאין הבחירה בידו לשבור תאוות אכילה, והשלישי חושב שהעצבות והעצלות היא בשר מבשרו ואין בכוחו לבחור להיות זריז ושמח...

ר' מנחם: והם לא צודקים? הרי לכאורה יש אכן לפעמים דברים שאין כח ביד האדם לבחור להינצל מהם?

רבי שמחה: ראה נא ראה, ר' מנחם, כיצד הפכת דעתך... לפני רגע שאלת "מי לא זוכר שיש לו בחירה?" וכעת אתה מטיל כבר ספק בכח הבחירה.

ר' מנחם: איני מטיל ספק ח"ו בכך שיש לאדם כח הבחירה, אך מי שאמר שעל כל דבר שבעולם יש לאדם בחירה?

רבי שמחה: מי אמר? הרבי אמר!

בליקוטי מוהר"ן מביא מוהר"ת שאלה ותשובה מרבינו, ומספר: "שמעתי שאיש אחד שאל אותו: כיצד הוא הבחירה? השיב לו בפשיטות: שהבחירה היא ביד האדם בפשיטות - אם רוצה עושה, ואם אינו רוצה אינו עושה!" (ליקוטי מוהר"ן תניינא, קי).

ומוסיף מוהר"ת: "ורשמתי זאת, כי הוא נצרך מאד, כי כמה בני אדם נבוכים בזה מאד, מחמת שהם מורגלים במעשיהם ובדרכיהם מנעוריהם מאד, על כן נדמה להם שאין להם בחירה, חס ושלום, ואינם יכולים לשנות מעשיהם. אבל באמת אינו כן, כי בודאי יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר, וכמו שהוא רוצה עושה. והבן הדברים מאד" (שם).

שמת לב מה כתוב כאן? - "יש לכל אדם בחירה תמיד על כל דבר"; כל אדם, על כל דבר, ותמיד!

ר' מנחם: וכי אין מציאות שלא נותנים לאדם להיכנס בתוך הקדושה? הרי זו מציאות - שגם רבינו מדבר עליה הרבה - שלפעמים משתדל ומתאמץ האדם להתקרב לה,

הריקודים ביום השבת

יום ששון ושמחה וחדוה:

א. אם בימות החול יש לשמוח ולרקוד, בשבת קודש על אחת כמה וכמה. "שאו צריכים להיות שמחים מאד מאד בכל מיני שמחות מערב עד בוקר ולהרבות בניגונים של שמחה הרבה" (ליקוטי הלכות, פריה ורביה ג, ט).

ב. כי "ראוי לאיש ישראלי לגלג ולשוש ולשמוח בכל עוז ביום הגדול והקדוש והנורא הזה, ביום שבת קדש, יום ששון ושמחה וחדוה בכל העולמות כולם, יום הילולא רבא דמלכא ומטרוניתא, יום שאין בו שום עצבות ויגון ואנחה כלל, יום שאפילו חייבי גיהנם נייחין ביה, יום שכולו אור וטוב, יום שמאיר בו נהירו עלאה בכל העולמות כולם, אור פני מלך חיים, יום שנמשך בו נשמות יתרות קדושות ונוראות לכל אחד ואחד מבני ישראל עמך" (ליקוטי תפילות, לא).

ג. וההתלהבות של הריקודים של שבת קודש, היא "שלהבת י-ה" הנמשכת מלמעלה ומלהיבה את הלב היהודי לשמחה וריקודים. וממתיקה את הדינים, וממשיכה ברכות והשפעות טובות (יקרא דשבתא, סימן מא).

ד. וביום השבת "נמשך בחינת התיקון של ריקודין והמחאת כף". ובכל שבת ושבת נכנס הקדוש ברוך הוא לעשות ריקודים ומחולות עם הצדיקים בגן עדן; ואם כן, ראוי גם לנו דרי מטה, לרקוד ולשמוח בשמחת השבת (שם, סימן ט).

ה. וכשם שבחנותה ורקודים עם החתן והכלה, כן בשבת ראוי לנו לרקוד ולשמוח בשמחת השבת, החתן והכלה (שם, סימן טט).

ו. וכבר אמר רבינו הק' שיום השבת דומה ל"חתונה גדולה מאד ושמחים

מרבין ועבודת ה' נדברו בינינו באהבה וחיבה וידידות ורעות שאין כמוהו. והרבה הרבה ריקודים רקדנו בכל סעודה כמה שעות רצופין. ובליל שבת קודש בילינו כמעט כל הלילה בניגונים וזמירות בנימונות ובחיות ובהתלהבות כזה, כמעט בביטול הישות!" (ימי שמואל, פרק טט).

ט. מה גם, שבשבת הוא זמן פנוי לעבודת ה', ואין הולכים לעבודה או לכולל, ואפשר להקדיש את הזמן ללימוד ספרי רבינו וריקודים של שמחה. וכאשר מספר לנו רבי שמואל העשיל פרידמאן ביומנו: "כל היום אנחנו עובדים בדפוס [להדפיס ספרי רבינו], וברוך ה' אנחנו קובעים עיתים לתורה ולומדים ספרי רבינו הקדוש. בפרט בשבת קודש, ברוך ה' אנחנו מבליים בשמחה וריקודים ולימוד ספרי רבינו ז"ל" (תולדות שמואל).

י. וכך לימד מוהרנ"ת את הנלוים אליו, לשמוח ולרקוד בשבת קודש. וכאשר מספר מוהרנ"ת בעצמו ביומנו [אחר שמספר איך שרקד עם אחד מאנ"ש בשם רבי ישעיה]: "לימדתי את רבי ישעיה הנ"ל, להיות בשמחה וריקודין בשבת קודש" (ימי מוהרנ"ת, לו).

יא. ועל מוהרנ"ת עצמו, מציינים תלמידיו ב"מכתב ההסתלקות" (עלים לתרופה, בסופו) שגם בליל שבת האחרון של חייו - אשר היה אז כבר חלוש וחולה - רקד אז בעצמו.

יב. וכן היה רוקד לפעמים בסעודת שחרית של שבת קודש. וכן בסעודה שלישית, וכדבריו: "ובישועת ה' ונפלאותיו העצומים שמחנו תהילה לאל בסעודה שלישית אתמול, ולבי נשא את רגלי בהוא רוחא דנשיב וכו', ורקדתי הרבה בעזרת השם יתברך, והכל בנפלאותיו וחסדיו הגדולים, מי ימלא גבורות ה'" (עלים לתרופה, מכתב קטז).

ומרקדים שם הרבה מאד מאד בשמחה וחדוה גדולה, וצריך כל אדם זכות גדול, שיזכה להציץ מבעד לחרכים ולהרגיש מעט מהשמחה הגדולה הזאת, ולהרגיש מעט מהשמחה הגדולה והעצומה (שיחות הר"ן, רנד).

ריקודיהם של אנ"ש:

ז. ואכן, אלו מאנ"ש אשר זכו להציץ מבעד לחרכים ולהרגיש מעט משמחת השבת - לא יכלו להפסיק לרקוד... וכאשר מסופר על רבי ישראל קרדונר שהיה רוקד ורוקד עד עלות השחר!

ח. וכן מספר רבי שמואל הורביץ על השבת בטבריה יחד עם ידידו רבי ישראל בער: "ולמדנו הרבה מספרי רבינו בכל סעודה, וגם כמה דיבורים

נהמת לב

לקבל שבתות בקדושה גדולה ובשמחה רבה

וּכְכֵן בָּאתִי לִפְנֵיךְ יְהוָה אֱלֹהֵי וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, אֱלֹהֵי אֲבוֹתֶיךָ אֱלֹהֵי יִצְחָק וְאֱלֹהֵי יַעֲקֹב, אֵל עֲלִיּוֹן וְגַם הַסֵּדִים טוֹבִים, שִׁתְּנֵנִי בְּחֶסֶדְךָ הַאֲמֵרִים, וְהוֹצֵנִי בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים, וְתַעֲזָרֵנִי כְּכֹל עֵן, שֶׁאַתָּה בְּרַחֲמֶיךָ הַרְבִּים לִקְבֹּל שַׁבָּתוֹת בְּקִדְשָׁה גְדוֹלָה וּבְשִׂמְחָה רַבָּה וְחֵדוּה גְדוֹלָה וְעִצּוּמָה מְאֹד, פְּרָאוֹי לְאִישׁ יִשְׂרָאֵל לִגְלַג וְלִשׁוֹשׁ וְלִשְׂמֹחַ כְּכֹל עֵן בְּיוֹם הַגָּדוֹל וְהַקְדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה, בְּיוֹם שַׁבַּת קִדְשׁ, יוֹם שֶׁשֶׁשׁוֹן וְשִׂמְחָה וְחֵדוּה כְּכֹל הָעוֹלָמוֹת כֻּלָּם, יוֹם הַהִילָלָה רַבָּה דְּמַלְכָּא וּמִטְרוֹנִיתָא, יוֹם שֶׁאֵין בּוֹ שׁוּם עֲצֻבוּת וְיִגוֹן וְאִנְחָה אִוֵּר וְטוֹב, יוֹם שֶׁאֲפִילוֹ חַיְיֵי גֵיהֶנֶם נִיחִין בֵּיהּ, יוֹם שֶׁכּוֹלֹ אוֹר בּוֹ נִהְיָו עֵלְאָה כְּכֹל הָעוֹלָמוֹת וְטוֹב, יוֹם שֶׁנִּמְשָׁךְ בּוֹ נִשְׁמוֹת יִתְרוֹת קִדְוֹשׁוֹת וְנּוֹרָאוֹת לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל עַמְךָ" (ליקוטי תפילות, לא).

תולדות חייו הקדושים של גאון עוזנו מוהרנ"ת ז"ע
ע"פ ספר 'כאש ובמים' באדיבות מכון 'נחלת צבי' • מעובד ע"י הר"ר דוד דגן

שב העולם

"ואני אפתח לך שבילי השכל"

בתקופה שבין פסח לשבועות דשנת תקס"ה, נסעו רבי נתן ורבי נפתלי כמה פעמים מנמירוב לברסלב להסתופף בצל רבינו. באותם ימים סיים מוהרנ"ת בסיוע רבי נפתלי, את העתקת תורותיו של רבינו בכרך מסודר.

אך רבינו הראה כאילו הוא מקפיד על שבאים הם אליו לעתים תכופות כל כך. מוהרנ"ת מספר: "והיה לנו מזה מניעות וייסורים בכל פעם שרצינו לבוא אליו פן יקפיד עלינו, וכבר לא השגחנו על שום מניעות מבינתו ומניעות מחמת ממון, רק זה עמד לנו במוחנו למניעה; שנדמה לנו שהוא יקפיד כשנבוא אליו, מחמת שזה סמוך היינו אצלו, ואף על פי כן גודל עוצם חשקנו ליהנות מזיו השכינה בכל פעם, לזכות לעמוד לפני הדרת קדושתו וכו', וכו', התגבר על המניעה, וזכינו לבוא אליו בכל פעם" (ימי מוהרנ"ת א, ט).

כך, בדביקות ובמסירות, שקדו שני התלמידים על דלתותיו של רבינו, מתוך צימאון אין קץ, לדלות עוד ועוד ממעיין החיים.

פרק מ"ג

להסתכל בו ולהתפלא על נפלאות החידושים אשר בו, בתוך כך רואין, שנפתח לו פתח נפלא לחדר אחר, וכן מחדר זה לחדר עוד, וכן מחדר לחדר ומחדר לעליה וכו', מכולם פתוחים מזה לזה פתחים וחלונות ומקושרים ומשולבים זה בזה בסדר נפלא ובחכמה עמוקה ובתכלית היופי והנוי וכו'.

"וכל זה אי אפשר לבאר בכתב, כי אם למי שנכנס קצת בהבנת עומק דברי רבינו זכרונו לברכה. אשרי הזוכה לטעום נועם מתיקת עמקות תורתו, אשר אין דוגמתה!"

דברי רבינו למוהרנ"ת כי יהיה "בסכנות גדולות מאוד" היו מכוונים לרדיפות העצומות שעבר מצד מתנגדיו, בעיקר בשנת תקצ"ה, שאז הותר דמו וסבלו הגיע לממדים בל יתוארו. אך גם המשך הבטחת רבינו התקיימה במלואה; ככל שגברו הרדיפות נגדו, כן עֲצָמָה השגתו בתורתו הקדושה, כפי שרואים בעליל בדרושיו הנוראים והנפלאים שכתב באותן שנים בחיבורו הגדול 'ליקוטי הלכות'.

לפני חג השבועות, הגיע שוב מוהרנ"ת לברסלב, בתשוקתו העצומה לאור פני רבינו, אך כשנכנס אל בית רבינו הסמוך לבית המדרש, נתן לו הרבי ידו ואמר לו: "שלום עליכם, פאר גיזונד (=סע לשלום)", כשמקצת חיוך נראה על פניו הקדושות.

אולם ההרחקה שהראה לו רבינו הפכה עד מהרה לקירוב. הוא נשאר יושב ופנה אל תלמידו בדברי חיזוק וניחום: "איך אתה יודע מה השם יתברך רוצה לעשות ממך; היום אתה כך ולאחר כך תהיה וכו'". "ורמז לי" - מוסיף מוהרנ"ת - "שאהיה בסכנות גדולות מאוד כמה וכמה פעמים בלי שיעור - וכמעט כמעט וכו' ואני אפתח לך שבילי השכל, ותלך ותטייל דרך כל התורות שלי כדרך ההולך ומטייל בהיכלות ובנינים נפלאים ונוראים".

"ואז ביאר לי העניין קצת ואמר לי, כי התורות שלו הם כמו מי שנכנס לפלטיין, שיש בו היכלות וחדרים ואכסדראות ופשפשיין נאים, נפלאים ונוראים, נאים מאוד, ועליות על גבי עליות שונות בדרכי חידושים נוראים, ותיכף כשנכנסין בחדר אחד ומתחילין

בעקבותיהם של החסידים בדורות שעברו

והוא עומד פתח האוהל כקור הלילה...

היה זה באחת מלילות החורף הקשים ביותר באותה תקופה, פתיתי שלג רבים ירדו בזה אחר זה ונעזרמו על העיר אומאן, ויצברו אותם חמרים חמרים.

אך כל זה לא מנע מעובדי ה' הגדולים שבאנ"ש, לקום בחצות ולצאת מביתם המחומם מעט או הרבה, אל עבר בית ציונו הקדוש קודש קדשים של רבינו ז"ל במעלה ההר, לשפוך לבם כמים נוכח פני ה', כמידי לילה בלילה.

בהגיע זמן חצות הלילה, הזדרז ר' ישראל, ויצא מביתו. פסיעה אחר פסיעה פסע בתוך השלג, תוך שהוא עושה לו מחילות וחותר חתירה לעשות לו דרך כבושה, להשתטח במקום שישתטח.

בהגיעו אל המקום הקדוש והנורא, מצא את הדלת סגורה, והחל שופך שיחתו בעמדו אצל מזוזה הפתח מבחוץ, ולא שת לבו אל כמויות השלג הנערמות על גבו כהלל הזקן בשעתו. וכדי שלא יקפא לגמרי מקור, התנועע בכל גופו לימין ולשמאל.

לאחר זמן מה, בא לו ר' ברוך חתן ר' גצציל, המכונה ר' ברוך גצצ'עס, אשר באותה תקופה היה מפתח הציון נמצא אצלו, והיה הוא הממונה לפתוח אותה בחצי הלילה. אלא שבאותו לילה אחר מעט, עקב מצב מזג האוויר הקשה, התעכב בצאתו מביתו וגם בהליכתו בדרך לא דרך, עד אשר הגיע לבית החיים. טיפס ועלה ההרה, ופינה את השלג בזה אחר זה, ועשה שביל דק לו ולבאים אחריו, למען יהיה בידם לעלות ולהיכנס אל הקודש פנימה.

בהגיעו אל אוהל הציון, ראה כי כולה מכוסה בשלג רב, אשר כדי לפתוח את הפתח, עליו לעבוד קשה, כדי לפנות ולפזר את הכפור כאפר, לצדדים, וכן עשה, עד אשר התקרב לפתח הציון, והנה גוש שלג מתנועע מול עיניו לכאן ולכאן. כשהבחין ר' ישראל באחד שמתקרב אל הציון, הסתובב לאחוריו, ובכך ראה ר' ברוך, כי אותו גוש שלג, אינו אחר מר' ישראל טירהאויצער, אשר היה כבר איש זקן מופלג ובא בשנים.

שאלו ר' ברוך: ר' ישראל, מדוע הנך עומד כך בקור נורא כזה?! הרי ח"ו היית יכול לקפוא מקור, בפרט בגיל כזה.

ענה ר' ישראל ואמר לו: כשאגיע לעולם האמת, ויהיה ברצוני לילך אל היכלו של רבינו, וכי אם יסגרו אז בפני את הדלת, ולא יתנו את הזכות לאיש אשר כמוני לגשת אליו, האלך לדרכי? הרי אחכה ואמתין אצל הפתח עד שיפתחוהו...

ר' ישראל טירהאויצער ז"ל

עובד ה' גדול ותלמיד חכם עצום. בכל שנה היה מסיים ש"ס, זוהר, שו"ע, מדרשים ועוד. גם מחוץ לברסלב היה ידוע כאיש מורם מעם ובעל מופת. בנו השני של ר' חיים הכהן סטאלער, אשר נולדו לו ילדים אחר הבטחת מוהרנ"ת משום מעשה שהיה בהכנסת אורחים שבאו לקיבוץ הק' בר"ה, וכאשר הופיע כבר באחד הגליונות. שמו נקרא ע"ש הבעש"ט הק' זיע"א. היה חתנו של ר' נתן ב"ר יהודה מטבריה. בימי נעוריו היה בן בית אצל ר' נפתלי תלמיד רבינו ז"ל.

מספר: נחמן ג. בני ברק

תהיה בלי ידיים ובלי רגלים..." כשהכוונה הפשוטה היא: לא להרגיש שלם עם העבירה, אלא לברוח ממנה עד כמה שאפשר ולצעוק על כך לה'. שיחה שנייה שהזכיר היה מאמרו של רבינו: "העולם אומרים שאם אוכלים דבר-אחר ח"ו, אז שייזל כבר השומן על הזקן... אבל אני אומר שאף אם נפל ואכל חלילה, יזהר לפחות שלא ייזל על הזקן!"... גם כאן הכוונה להשתדל להמעט מהנהנה שבעבירה, ולא להתענג עליה חלילה.

בנוסף, הוא צירף גם קטע מליקוטי הלכות בהלכות חזקת קרקעות (הלכה ה' אות י"ב וי"ג) שם מאריך מוהרנ"ת במתק לשונו לבאר את הדין של 'מחאה' האמור בגזילת קרקעות, לגבי מלחמת היצר.

הדין הוא הרי, שכאשר התנחל מאן דהו בתוך שדהו של אדם, ויושב בה כבר ג' שנים מתוך טענה שקנה או קיבל אותה במתנה, יש לו 'חזקה' ועל הבעה"ב להוכיח שלא מְכַרְה או נְתַנְהוּ. אך אם 'מחא' בעל הבית מדי שנה בשנה, שוב אין לו לפולש חזקה.

ר' בנימין הרעים בקולו: מוהרנ"ת מברר שכך זה גם לגבי עבודת ה'; אם הסטרא אחרא השתלטה על יהודי ומחזיקה בו שנים על גבי שנים, היא עלולה לטעון שיש לה 'חזקה'. אך אם היהודי מתעקש למחות על ההשתלטות הזאת, וצועק א"ה ל' שיציל אותו מהפולש האכזרי, אז גם אם עדיין לא הצליח לגרש ממנו את הסט"א, שוב אין לה 'חזקה'...

מוהרנ"ת כותב שם: "ומזה יכול כל אדם להבין רמזים לעצמו להתחזק בכל פעם בתפילה ותחנונים וצעקה לה' יתברך יהיה איך שיהיה, אפילו אם יעבור עליו מה, כי אפילו אם רואה שאינו פועל ח"ו בתפילתו, אדרבא, הרע מתגבר עליו ביותר, אף על פי כן ידע ויאמין שפועל הרבה בתפילתו וצעקתו, כי על כל פנים תפלתו וצעקתו הוא בחינת 'מחאה', שעל ידי זה אין יכולין להחזיק בנחלתו בשום אופן, כי אין חזקה מועלת כשיש מחאה נגדו".

יצאתי מהשיעור הזה בתדהמה של התרגשות, כשאך בקושי אני מצליח לרדת במדרגות. לא חלמתי שמישהו חשב על יהודים שנמצאים במצב כזה גרוע, וטרח לדבר אליהם ולתת להם עצה בשאלות שחמתיות. הדיבורים הללו הדהדו במוחי שוב ושוב: 'מחאה! לפחות תעשה מחאה!', או למשל הדיבור של 'בלי ידיים ובלי רגליים!', שלא נתן לי מנוחה...

הדברים נכנסו עמוק ללבי, ומאותו יום הם לא עוזבים אותי. בכל נפילה ומעבר שעוברים עלי, אני מזכיר לעצמי: 'נחמן, אתה לא שייך לפה בכלל! אתה נשמה מעולמות העליונים... אתה בן של מלך!'

בלי ידיים ובלי רגלים

"תשמעו" - פונה אליי יהודי יקר בשבת האחרונה - "יש לי סיפור לספר לך, על רגע מיוחד של התקרבות אל הקדושה, כזה שחורט לי עד היום בלב. אתה חייב לפרסם אותו ב'לבבי'". וכך מספר אותו אברך:

היה זה בעיצומם של ימי הבחירות, כשסבבו אותי מעברים שונים ומשונים. עם כל יום שעובר שקעתי עוד יותר בביצת הניסיונות והתאוות. הייתי שבור ומרוסק, אך בעיקר 'מיואש' בתכלית. לא ראיתי שום מוצא, והמעברים כבר הפכו להיות חלק ממני ממש. החלטתי בדעתי ש'זהו זה', כנראה אני שייך לפה ולעולם לא אצא החוצה!

אך על אף שאני כבר התייאשתי מעצמי, הרי שהי' יתברך לא התייאש ממני... זכיתי לראות בחוש איך שהתקיים בי הדיבור של רבינו הקדוש שאמר ש"גם בשאול תחתיות יכולים להיות סמוכים אליו יתברך", ובפלאי ההשגחה האיר אלי אור של קדושה גם לתוך עומק המצב הנורא בו הייתי.

ב"ה זכיתי לבלות את ימי נעורי בישיבה שנקראת ע"ש רבינו הקדוש בירושלים, וכך זכיתי לטעום רבות מאורו של רבינו הקדוש. אחד מהרגעים היפים בישיבה הייתה 'חבורה' שנערכה לבחורים בביתו של הרה"ח ר' בנימין פראנק שליט"א, הייתה זו חבורה 'קלילה' יותר, כשעל השולחן הוגשו מיני מתיקה שונים, וכך נכנסו הדיבורים בקלות יותר ללב.

על השיעור של השבוע המדובר אני יכול לחזור מילה במילה, למרות שהוא נמסר לפני למעלה מעשר שנים. ר' בנימין דיבר באותו שבוע על כך שגם אם בחור נמצא היכן שהוא רק לא נמצא, העיקר שיידע מהיכן נחצבה נשמתו ולהיכן הוא שייך באמת, ושלא יתבלבל לרגע מכך שהוא נפל לחשוב ש'אולי אני נשמה יותר נמוכה, ולי מתאימים חיים כאלו', ח"ו.

הוא שילב בדבריו שיחות שונות של רבינו; כשאחת השיחות שהזכיר, היה מאמרו של רבינו: "זאת פעלתי אצל השם יתברך, שגם אם תעשו עבירה ח"ו, היא

לב הפרשה

והוא ישב פתח האהל פתח היום

לפעמים - אומר רבינו (בלקוטי מוהר"ן תניינא סימן כ"ח) - עומד כבר האדם אצל פתח הקדושה, אך דווקא אז מתגבר עליו היצר הרע כל כך, עד אשר הוא נסוג אחור.

לכאורה אחד כזה צודק; הרי הדלת סגורה, ומה ירויח מלעמוד אצל הפתח?

אמנם, מי שחושב על תכליתו הנצחי באמת וחס על חייו באמת - אומר מוהרנ"ת (בלקוטי הלכות, אישות ד) - אינו שב לאחור ואינו זז ממקומו ח"ו בשום אופן, רק יושב וממתין אצל פתח אוהל הקדושה.

"ותמצית הענין מרומז בפסוק (והוא יושב פתח האוהל כחום היום). 'יושב' לשון המתנה ועכבה זמן רב כמו ותשבבו בקדש ימים רבים, היינו שאין האדם זוכה להתגלות אלוקות בחינת וירא אליו ה' כי אם על ידי שיושב וממתין ומתעכב אצל פתח אוהל הקדושה זמן רב. ואף על פי שבתוך כך עובר עליו מה שעובר, וחמימות היום שהם כלל התאוות, בוגר אותו הרבה, אף על פי כן הוא אינו מניח את מקומו ח"ו רק הוא יושב וממתין ומתעכב אצל הפתח ימים וזמנים רבים, בחינת והוא יושב פתח האוהל כחום היום, והבן היטב" (עלם לתורה, ד' ח"י שרה תקצ"א).

לא תהא כהנת כפונדקית!?

כיצד מנצלים את הליל-שבת כראוי לברסלב'ר חסיד? מה הבינו גם ה'טועים' מתי הזמן הראוי להשקיע בתפילה? שבת קודש אינו יום הפירעון של שעות השינה...

שאלה: ברוך ה' זיכני השי"ת במשך ימות השבוע לקום בחצות הלילה ולהסתופף ביחד עם חברים בתורה ותפילה ועבודת ה', ואח"כ להתפלל בבוקר השכם ביחד עם אנשי שלומינו האמונים בעבודת התפילה בכח ובחיות. דא עקא שדוקא בהגיע יום השבת שזהו השרוש לכל ימות השבוע, אזי היות ואין לי מסגרת של 'חבורה', נוצרת אצלי מציאות עגומה שזמן פרעון חובות השינה הוא בליל שבת. שנית, כיון שאני כבר משתקע בשינה אזי 'כיון' דהפליג הפליג' ומוצא אני את עצמי נופל עמוק בתוך התפילה של צפרא דשבתא, כשאני משוטט בין שטיבל לשטיבל במירוץ 'לתפוס' את הזמן-תפילה. ובכן שאלתי, כיצד זוכים לנצל את השבת כראוי?

תשובה: האמן לי ידידי היקר, שהתשובה לשאלתך [אשר לאמתו של דבר אינה 'שאלה' אלא 'קושיא'...] היא: לשאול ולזעוק את השאלה שוב ושוב. והנני מצטרף אליך להקשות קושיא עצומה זו. וכמה שיותר נשאל את עצמינו הך קושיא: "וכי לא תהא כהנת כפונדקית!?", אזי לפחות נסיר קצת את מניעות המח שיש לנו בענין זה, ונגביר את החשק ואת הכיסופין לזכות לנצל הן את הליל שבת כראוי לברסלב'ר חסיד ובפרט את עבודת התפילה הקדושה והנשגבה בצפרא דשבתא.

כאמור, אוסיף לך קצת שמן למדורה, ונתחיל מהסיפא, בענין התפילה של "צפרא דשבתא", ואעתיק לך מהספר"ק צוואות הריב"ש [להבעש"ט ה'ק'] וזלה"ק: "לא יאמר אדם בשבת אתפלא בכוונה ולא בחול, שלא יהא כעבדים המשמשין את המלך, וכשהמלך עומד לפניהם מתדבקים, וכשאין המלך לפניהם, אין מזרזים בעבודה, ואין זה עבד נאמן" (צוואת הריב"ש, הנהגות יירות, פב). ומה בנין היטב שאפילו ה'טועים' שהבעש"ט ה'ק' בא לאפוקי מטעותם, גם הם הבינו שהתפילה של צפרא דשבתא, לה משפט הבכורה. ואם יש הודמנות להתפלל כראוי, הרי שהזמן לזה הוא בשבת, "כשהמלך עומד לפניהם מתדבקים", אבל מהלך הפוך לא סלקא אדעתיהו...

והנה, אם חפץ אתה לראות קצת מקרוב את ההתייחסות והחשיבות לשבת קודש במשנת ברסלב - הבט נא וראה בספה"ק "יקרא דשבתא" להגה"ק מטשעהרין שבו מפרש את כל הליוטי מוהר"ן והסיפורי מעשיות הכל על סודו של שבת קודש, ואזי תאיר עליך אורה של שבת בואר יקרות בפנים חדשות. [ואגב, ידוע שהרב מטשעהרין לאחר שחיבר ספרו הקדוש זה, לא היה ישן יותר בליל שבת, כי פשוט לא היה מסוגל...]

ובכן אעתיק לך גרגיר אחד מדבריו הלוהטים בענין התפילה של שבת, וזלה"ק: "עיקר שלימות התפילה הוא בשבת, בבחינת מזמור שיר ליום השבת טוב להודות לה' וכו'. ועל כן עיקר החיות הוא משבת, בחינת טועמיה חיים זכו, בחינת תפלה לאל חיי. ובשביל זה

צריכין בשבת לזיחר ביותר להתפלל בכח ובקול כמובא בשם האריז"ל, בכדי לחדש כוחו שם. וכל העולמות והכוכבים ומזלות וכל הדברים שנמצאים בעולם השפל הזה כולם מקבלים כוחם וחיותם רק מקדושת שבת, וממנו נמשכין כל ההשפעות, פרנסה וזווגים, כמובן בזוהר הקדוש, כי אז שלימות כל היחודים הקדושים למעלה", עכלה"ק.

ועל המעשה מבעל תפילה כתב שם וז"ל: "עיקר התיקון של כל הכיתות הנ"ל היה ע"י הבעל תפילה הכשר, שמלך על הכת שאמרו שעיקר התכלית הוא רק לעסוק בתפלות ושירות ותשבחות ויודיים וכו' לפני השי"ת ולהיות שפל בך ועניו וכו'. וכן כל מה שזכו למצוא ולקבץ את כל הקיבוץ ה' של המלך ואנשיו, הכל היה בזכות הבעל תפילה הכשר ובזכות תפילותיו ה'ק'. כי כל התיקונים של כל הנ"ל הכל נכלל בשלימות קדושת התפלה... על כן עיקר שלימות התפלה הוא ע"י קדושת שבת כי אז נשלמת התפילה בתכלית השלימות", עכלה"ק.

ואודות ליל שבת, הבה נא וניזכר שני שיחות יקרות מרביה"ק וממוהרנ"ת:

"הפליג פעם רבינו ז"ל מגודל הארת קדושת שבת, ואמר: יכול אברך לכסוף ולדבר לה' יתברך בליל שבת כל כך עד שלא ידע להיכן נעלמה ועברה לו הלילה = "א יונגערמאן קען זיך פארביינקען צו השם יתברך אין א פרייטיג צו נאכט, ער זאל נישט וויסן וואו די נאכט איז אים אום געקומען" (שיש"ק ח"ג סח).

ומוהרנ"ת אמר: "בליל שבת קודש חורפי אפשר לפעול למעלה כמו בליל כל נדרי" = "מען קען פועל'ן א ווינטערדיגע פרייטיג צו נאכט אזוי ווי די נאכט פון כל נדרי..." כשזוכין בלילה ארוך כזה לעבוד את ה' יתברך באמת (שם ח"ב שלה).

ובכן נמשך נא ונרבה לכסוף ולהשתוקק מתי תבוא לידינו ונקיימנה, ולא נהיה שליזמלניקעס ח"ו. ואולי אכן תתעורר לארגן בין חבריך איזה חבורה להתקבץ זמ-מה קודם התפילה בשירות ותשבחות, או בתורה או בתפילה והתבודדות, כהכנה דרבה להתפילה הקדושה והמיוחדת של "צפרא דשבתא". מי בידך מעכב?...?

ישמח לב מבקשי ה'!

בבית מדרשינו 'נועם השם' ברחוב אבינור הכהן 9 שבעיה"ק ירושלים, התייסד שיעור חדש בספה"ק ליקוטי מוהר"ן מפי הר"ר נחמן דוב היילפרין שליט"א.

השיעור מתובל בביאור פנימיות ועמקות דבריו הקדושים של רבינו הקדוש, ועניני מוסר הנוגעים לעובדא ולמעשה, היוצאים מספרי רביז"ל ומוהרנ"ת ושאר תלמידי רבינו.

השיעור מתקיים מידי יום רביעי בשעה 9:30 בערב (מערב בשעה 9:00). כמו כן מתקיים מידי יום שלישי בשעה 10:30 השיעור הקבוע לבחורים מפי הר"ר יואל משי זהב שליט"א.

נותן ליעף כ"ח!

בסוף שבוע העבר, וביתר במוצאי שב"ק, התקיימו בכל אתר ואתר בארץ ובחו"ל סיומים המוניים על הספה"ק ליקוטי מוהר"ן מחזור כ"ז, והתחלת מחזור כ"ח בסדר העמוד היומי, בהשתתפות עם רב וגדולי אנ"ש שבאו לשוב בשמחת התורה.

עדיין לא מאוחר לקפוץ על הרכבת, ולזכות לקשר רצוף ויום יומי עם רבינו הקדוש! ביום שב"ק פרשת וירא, העמוד היומי הוא: דף ה' עמוד א'.

מצינין את הקברות...

בימים האחרונים נודע על גילוי ציון קברו של אחד המיוחדים שבאנ"ש, עובד ה' מופלא, הרה"ח ר' אלטר בן ציון קרוסקופ זצ"ל. אחר 69 שנים מפטירתו, נתגלה ציונו באורח פלא בהר המנוחות בירושלים עיה"ק, ימים ספורים לפני יום האירצייט שחל בשב"ק העבר!

ר' אלטר נוציין לא השאיר אחריו זש"ק, וראוי ללמוד לעילוי נשמתו. שמו המלא: רבי אלטר בן ציון ב"ר מרדכי דוד.

מהנעשה והנשמע

כוכל חצות ביתר בראשות הרה"ח ר' יהושע מאיר דויטש שליט"א: נפתח 'כוכל הוראה' חדש, למשך יום שלם.

נקודת הסב

ההתרחקות היא תחלת ההתקרבות. הינו, כשאדם רוצה להתקרב להשם יתברך, אזי על פי רב באים עליו דינים ויפורים ומניעות רבות ועצומות, ונדמה לו כאלו מרחקין אותו. אבל כל זה לטובה בשביל התקרבות. וצריך להתחזק ולהתגבר ולהתאמץ ולעמד בנפיון הה', שלא יתרחק ח"ו על ידי היפורים והמניעות וההתרחקות, ואל יטעה בעצמו לומר שמרחיקין אותו ח"ו, רק ידע ויאמין שכל מה שעובר עליו הכל לטובתו, כדי שיתגבר להתקרב יותר. כי ההתרחקות הוא רק בשביל התקרבות.

(ליקוט עצות, התחזקות ב')

הרה"ח מאיר דוידוביץ שליט"א
נדב 1000 גליונות לרגל הולדת בתו למזל טוב
זכות ההפצה תעמוד לו ולזרעו להתברך
בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

אלפי הקוראים משגרים ברכת מזל טוב לעורך הגליון וכותב חלק מהמאמרים הרה"ח יעקב נתן אנשין שליט"א אשר מוסר נפשו למען הגליון, לרגל אירוסיו בנו למזל טוב. זכות ההפצה תעמוד לו ולזרעו להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

הרה"ח שלמה ברייער שליט"א
נדב זכות הפצה באמריקע לחודש חשוון
זכות ההפצה תעמוד לו להתברך
בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

הרה"ח נפתלי ראזנפלד שליט"א
מבי"ש נדב 1000 גליונות
זכות ההפצה תעמוד לו להתברך
בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

הרה"ח שמואל זוהר שליט"א
נדב 500 גליונות
זכות ההפצה תעמוד לו להתברך
בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

הרה"ח ישעיה גרינבוים שליט"א נדב 500 גליונות לרגל אירוסיו בתו למזל טוב
זכות ההפצה תעמוד לו ולזרעו להתברך בכל מילי דמיטב ברוחניות ובגשמיות

טלפון בא"י: 02-5021316 • בארה"ב: 845.584.1011
אימייל: leuvuy148@gmail.com
לחצו, לתרומות והנצחות או להפצת הגליון באזור מגוריך, נא להשאיר הודעה במערכת לקבלת העלון מדי שבוע ניתן לשלוח אימייל למערכת

שיעורים ושיחות בעבודת ה'
מערכת ברסלב
נייטם, שיעורים, ניוניטם, סיפורי התחזקות ועוד
ארה"ב 646.585.2985
ארה"ק 02.5.808.321
ענגלאנד 0330.390.0487
ארה"ק 079.704.0073
ענגלאנד 0330.350.3064
קול משיב לשואל
ארה"ב 718.362.8870
קול איחוד ברסלב לשוה"ק 09-7721111